

ขวัญสุดา เสงสมบุญ 2552: การค้าต่างประเทศของเมืองนครศรีธรรมราช
สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)
สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาการที่ปรึกษา:
ศาสตราจารย์ภูวดล ทรงประเสริฐ, Ph.D. 187 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษา ความสำคัญของการค้าต่างประเทศของเมืองนครศรีธรรมราช
สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ระหว่าง พ.ศ.2325-2369 เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลังและวิวัฒนาการค้า
ต่างประเทศของเมืองนี้ ตลอดจนวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่ทำให้การค้าต่างประเทศของเมือง
นครศรีธรรมราชเกิดการเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาพบว่า เมืองนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญ
ทั้งทางฝั่งมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก มีเครือข่ายการค้าต่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดใน
ภาคใต้ โดยเฉพาะการค้ากับจีน การค้าของเมืองนี้เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ
และการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งการดำเนินนโยบายของรัฐไทย เนื่องจากการเข้า
มามีอำนาจในคาบสมุทรมาลายูของอังกฤษ ทำให้การค้าต่างประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
โดยเฉพาะดินูกกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญในยุคนี้ ขณะเดียวกัน ราชสำนักสยามตระหนักถึง
ความสำคัญของการค้าต่างประเทศเป็นอย่างดี จึงพยายามดำเนินนโยบายเศรษฐกิจนำการเมือง
เพื่อตัดกตวผลประโยชน์จากภาคใต้ให้มากที่สุด ด้วยการพยายามลดอำนาจทางเศรษฐกิจของเมือง
นครศรีธรรมราชเรื่อยมา ด้วยเหตุนี้ กลุ่มชนชั้นนำของท้องถิ่น จึงต้องพยายามขยายฐานทาง
เศรษฐกิจไปยังหัวเมืองภาคใต้และหัวเมืองมลายู เพื่อนำผลประโยชน์จากภาษีและช่วยมาใช้ใน
ธุรกิจการค้ากับต่างประเทศ รวมทั้ง พยายามประสานผลประโยชน์รูปแบบต่างๆกับกลุ่มสมาคม
ลับและชาวจีนผู้มีอิทธิพลทั้งในภาคใต้และคาบสมุทรมาลายู เพื่อส่งเสริมให้ ตระกูล ณ นคร
สามารถผูกขาดการค้าต่างประเทศไว้ได้